

Søren Dyssemark Knudsen
Jørgensøvej 46
5450 Otterup

Teknik, Erhverv og Kultur

Natur og Miljø
27.04.2026

Sagsnummer
S2019-19966

Dokument nr.
D2026-76847

Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense
Tlf. 6482 8282

Kontaktadresse
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Åbningstider
Mandag – onsdag, kl. 9-15
Torsdag, kl. 9-17
Fredag, kl. 9-13

Hvis du ønsker at sende
sikker post, skal du sende fra
"Borger.dk" eller "Virk.dk".

Besøg Nordfyns Kommunes
hjemmeside:
www.nordfynskommune.dk

Kontakt kommunens
databeskyttelsesrådgiver på
tlf. 64828192

Lovliggørende dispensation til fjernelse af tre digestrækninger med vilkår om erstatningsdiger på adressen Jørgensøvej 46, 5450 Otterup.

Medfør Museumslovens § 29 j, stk. 2, giver Nordfyns Kommune lovliggørende dispensation til fjernelse af digerne:

- D00.031.058 på matrikel nr. 23a og 49 b Hasmark By, Norup,
- D00.031.076, nord-sydgående del på matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle og den øst-vestvendte del, beliggende i skel mellem matrikel nr. 17d, Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel nr. 23a Hasmark By, Norup
- D00.031.102, nord-sydgående del på matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle samt den øst-vendte del, beliggende i skel mellem 17d Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel nr. 49 b Hasmark By, Norup.

Som vilkår skal følgende eksisterende diger beskyttes og udgøre erstatningsdiger jf. Museumlovens § 29 j, stk.1.:

- 1) Nordlig forlængelse af dige nr. BD.020.151 (mellem matrikel 16s og 22q Hasmark By, Norup) med ca. 235 m.
- 2) Østlig forlængelse af dige nr. BD.020.255 (mellem matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel 23a Hasmark By, Norup) ca. 34 m, som er ejerlavsdige. Yderlige forlængelse SØ (mellem matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup) med ca. 66 m. I alt ca. 100 m.
- 3) Vest-østlig ejerlavs- og sogneskelsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle) ca. 193 m.

Dertil skal der plantes 6 poppeltræer på vest-østlig ejerlavs- og sogneskelsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle). Placeringen af disse kan ses med tilhørende koordinater, på Billede 24). Alle 6 poppeltræer skal være plantet senest d. 01.11.2026 af ansøger, Søren Dyssemark Knudsen, som også afholder udgifterne dertil.

Det er muligt at klage over afgørelsen indtil 4 uger fra brevets dato. En klage skal derfor være modtaget senest d. 26.05.2026. Se klagevejledning nederst i brevet.

Sagens forløb

- d. 17.07.2019: Nordfyns Kommune modtog orientering om de fjernede diger fra Danmarks Naturfredningsforening.
- d. 02.09.2019: Du blev oplyst om de fjernede diger i en telefonsamtale med Nordfyns Kommune.
- d. 11.09.2019: Du modtog skriftligt en anmodning om lovliggørelse af de fjernede diger på ejendommen Jørgensøvej 46, Jørgensø, 5450 Otterup, i et brev fra Nordfyns Kommune.
- d. 14.10.2019: Nordfyns Kommune modtager fra Slots- og Kulturstyrelsen en kopi af oplysningsbrev til ejeren af matrikel nr. 23a og 49b Hasmark By, Norup samt matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle. Brevet oplyser, at Slots- og er blevet bekendt med, at følgende beskyttede diger er nedlagt:
 - D00.031.058 (ca. 113 m) på matrikel nr. 23a og 49 b Hasmark By, Norup i perioden 2007-2008.
 - D00.031.076 (240 meter), nord-sydgående del på matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle og den øst-vestvendte del, beliggende i skel mellem matrikel nr. 17d, Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel nr. 23a Hasmark By, Norup i perioden 2004-2006.
 - D00.031.102 (ca. 154 meter), nord-sydgående del på matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle samt den østvendte del, beliggende i skel mellem 17d Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel nr. 49 b Hasmark By, Norup i perioden 2007-2008.

I alt ca. 507 meter dige, der er nedlagt mellem 2004 og 2008. Nedlæggelsen er en overtrædelse af museumsloven § 29 a, stk. 1. Ydermere oplyses der, at ejer kan ansøge om retslig lovliggørelse af den ulovlige fjernelse af diget hos kommunen, der i særlige tilfælde kan give dispensation til dette.

- d. 3. oktober 2019 (modtaget d. 18.oktober 2019) anmoder du i en ansøgning om lovliggørelse af de fjernede beskyttede diger. Begrundelsen er, at du finder det uhensigtsmæssigt, at den eksisterende mark (16,23 ha) skal deles i 3 stykker, da det vil medføre øget tidsforbrug og dermed større klimabelastning. Digerne D00.031.102 og D00.031.058 erkender du, at have fjernet i 2007, mens du oplyser, at diget D00.031.076 er blevet fjernet før du overtog pasningen af arealet. Dette er også dokumenteret ved luftfoto hvor der fra 2004 til 2006 kan ses, at diget er blevet fjernet (bilag 2). Overordnet påtager du dig ansvaret for alle de nævnte diger.
Denne ansøgning var af uforklarlige årsager ikke sendt videre fra kommunens tekniske postkasse til rette vedkommende i Nordfyns Kommune, så den var først Nordfyns Kommune i hænde d. 18. oktober 2019. Derfor nåede Slots- og Kulturstyrelsen at udsende et varsel af påbud.
- d. 14. oktober 2019 i varsel af påbud og partshøring om dispensation, agter Slots- og Kulturstyrelsen at give dig et påbud om at bringe forholdene i orden jf. museumsloven §29 o, stk. 4 om at du skal bringe forholdene i orden dvs. reetablere de fjernede diger.
- d. 22. april 2022 fremgår det af notat, at du var i dialog med Nordfyns Kommune om mulige erstatningsdiger (se bilag 1).
- d. 4. maj 2022 blev mulige erstatningsdiger kommenteret af Slots- og Kulturstyrelsen, som mente, at nogle af de foreslåede erstatningsdiger ville være tilstrækkelig erstatning for de fjernede diger (bilag 2).
Der var tale om et ca. 181 m langt erstatningsdige på matrikel 17d Bårdesø By, Krogsbølle, et samlet ca. 415 m sogneskels- og ejerlavsdige mellem Krogsbølle og Norup, placeret mellem matrikel nr. 23a, 49b og 54 Hasmark Ny, Norup og matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle. Heraf ca. 120 m genetablering af digerne, D00.031.076 (vest-østlig del) og D00.031.102 (vest-østlig del).
- d. 13.11.2025 blev du forelagt det mulige erstatningsdige (bilag 2). Til dette forholdte du dig kritisk, da det vil være et stort indgreb i den daglige drift af den i dag 16,23 ha store mark, trods mulighed for gennembrud i diget til driftskørsel.

- d. 28.11.2025 blev du på et møde forelagt andre mulige erstatningsdiger i sagen (se Billede 7):
 - 1) Nordlig forlængelse af dige nr. BD.020.151 (mellem matrikel 16s og 22q Hasmark By, Norup) med ca. 235 m. Du ejer begge matrikler.
 - 2) Østlig forlængelse af dige nr. BD-020.255 (mellem matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel 23a Hasmark By, Norup) ca. 34 m, som er ejerlavsdige. Yderlige forlængelse SØ (mellem matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup) med ca. 66 m. I alt ca. 100 m. Du ejer kun matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup, ej matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle.
 - 3) Vest-østlig ejerlavs- og sogneskelsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle) ca. 193 m. Du ejer kun matrikel 17d Bårdesø By, Krogsbølle, ej 54 Hasmark By, Norup.

Dertil nævnte du, at diget vestligt forbundet med diget D00.031.102 var af god fin stand og kunne indgå som et erstatningsdige (se bilag 3).

- d. 23.02.2026: Nordfyns Kommune sender udkast til afgørelsen (lovliggørende dispensation til fjernelse af digerne med vilkår om erstatningsdiger samt beplantning på det ene erstatningsdige) i partshøring.

- d. 27.04.2026: Nordfyns Kommune giver lovgørende dispensation til at fjerne de i sagen omhandlende diger.

Som vilkår beskyttes følgende eksisterende diger som erstatning for de nedlagte diger:

- 1) Nordlig forlængelse af dige nr. BD.020.151 (mellem matrikel 16s og 22q Hasmark By, Norup) med ca. 221 m. Du ejer begge matrikler.
- 2) Østlig forlængelse af dige nr. BD.020.255 (mellem matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel 23a Hasmark By, Norup) ca. 34 m, som er ejerlavsdige. Yderlige forlængelse SØ (mellem matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup) med ca. 66 m. I alt ca. 100 m. Du ejer kun matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup, ej matrikel nr. 19bm Bårdesø By, Krogsbølle.
- 3) Vest-østlig ejerlavsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle) ca. 193 m. Du ejer kun matrikel 17d Bårdesø By, Krogsbølle, ej matrikel nr. 54 Hasmark By, Norup.

Dertil skal der plantes 6 poppeltræer på vest-østlig ejerlavs- og sogneskelsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle). Placeringen af disse kan ses med tilhørende koordinater, på Billede 24).

Alle 6 poppeltræer skal være plantet senest d. 01.11.2026 af ansøger, Søren Dyssemark Knudsen, som også afholder udgifterne dertil.

Begrundelse for afgørelse

Du har ansøgt om lovliggørende dispensation til at bibeholde de nuværende forhold på din matrikel nr. 23a og 49b Hasmark By, Norup samt matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle. Slots- og Kulturstyrelsen har oplyst, at tilstandsændringen af digerene er som følgende:

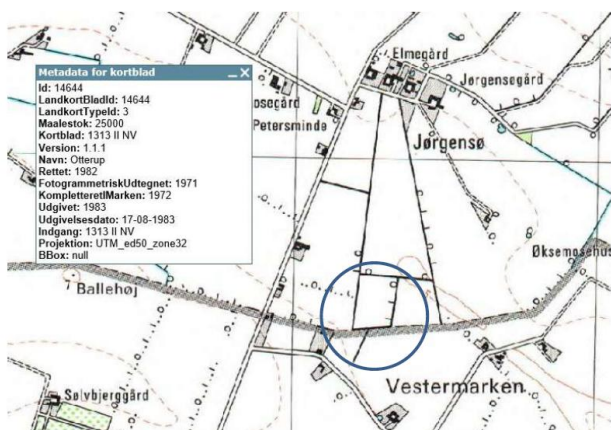
- Dige D00.031.058: nedlagt den samlede strækning (ca. 113 meter) i perioden 2007-2008.
- Dige D00.031.076: nedlagt (240 meter) i perioden 2004-2006.
- Dige D00.031.102: nedlagt i den sydlige del (ca. 154 meter) i perioden 2007-2008.

Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af de fjernede diger, D00.031.058, D00.031.076, D00.031.102.

Slots- og Kulturstyrelsen har i henstilling- og påtalebrevet d.14. oktober 2019 til nuværende ejer, Søren Dyssemark Knudsen, oplyst at digerene D00.031.058, D00.031.076, D00.031.102 er jorddiger, der er beskyttet efter bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende § 1, stk. 1. pkt. 4, da det fremgår af 4 cm-kortet i seneste reviderede udgave forud for 1. juli 1992 (se billede 1). Der må ikke foretages ændring i tilstanden af beskyttede sten- og jorddiger, jf. museumslovens § 29 a, stk. 1. Formålet med beskyttelsen af sten- og jorddiger efter museumslovens § 29 a er at bevare synlige spor af det historiske landskab, herunder strukturer og elementer, som vidner om tidligere tiders arealanvendelse, ejendomsforhold og dyrkningssystemer. Digerne er væsentlige kulturhistoriske levn, der bidrager til forståelsen af landbrugets og samfundets udvikling og til oplevelsen af det danske kulturlandskab.

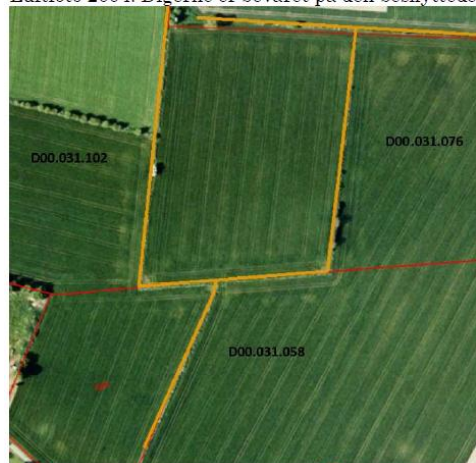
Udsnit af 4 cm-kort

Digerne er beskyttet jf. digebekendtgørelsens § 1, stk. 1, pkt. 4, da det fremgår af 4 cm-kortet i seneste reviderede udgave forud for 1. juli 1992.

Luffotos

Luftfoto 2004: Digerne er bevaret på den beskyttede strækning.

Billede 1 Udsnit fra Slots- og Kulturstyrelsens brev anno 14.10.2019: "Varsling af påbud vedr. ulovligt forhold på beskyttede diger." s. 9. Venstre billede viser digerene på 4 cm-kortet i seneste reviderede udgave forud for 1. juli 1992. Til højre ses et luftfoto fra 2004, hvor de beskyttede strækninger fremgår bevaret (orange streger).

Diget D00.031.102 markerer skellet mellem matrikel nr. 17 og 18, som er oprettet under udskiftningen af ejerlavet Bårdesø By. Dertil har den øst-vendte del været en ejerlav-, sogneskels- og herredsgrænse mellem Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (tidligere Hundstrup sogn), Skam herred og Hasmark By ejerlav, Norup sogn og Lunds herred. Dette ses af Original 1 matrikel-kort og sognekort over områderne (se Billede 2 Udsnit fra Slots- og Kulturstyrelsens brev anno 14.10.2019: "Varsling af påbud vedr. ulovligt forhold på beskyttede diger." s. 14 og 15. Venstre).

Udsnit af Original 1 matrikel-kort

Over Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (gyldigt 1809-1859).

Det nord-sydgående udskiftningsdige D00.031.102.

Den øst-vest gående ejerlav, sogne, og herredsgrænse D00.031.076 og D00.031.058.

Udsnit af sognekort

Krogsbølle sogn (tidl. Hundstrup sogn), Skam herred (fra 1821)

Det nord-sydgående udskiftningsdige D00.031.102.

Den øst-vest gående ejerlav, sogne, og herredsgrænse D00.031.076 og D00.031.058.

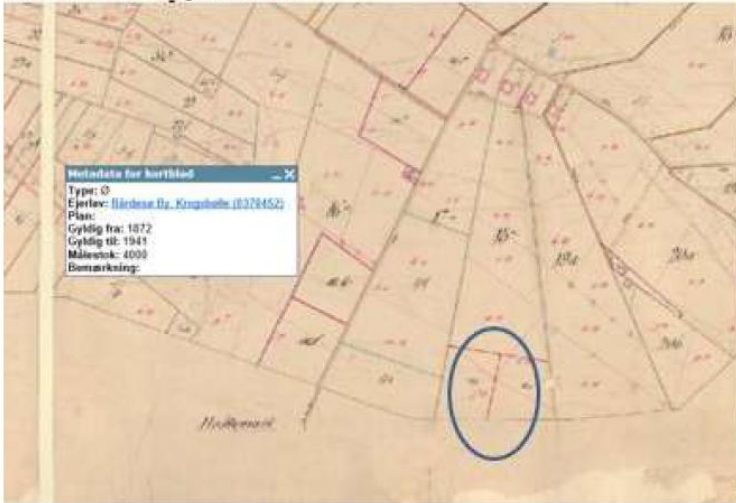
Billede 2 Udsnit fra Slots- og Kulturstyrelsens brev anno 14.10.2019: "Varsling af påbud vedr. ulovligt forhold på beskyttede diger." s. 14 og 15. Venstre ses udsnit af Original 1 matrikel-kort over Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (gyldigt 1809-1859). Til højre ses udsnit af sognekort over Krogsbølle sogn (tidligere Hundstrup sogn), Skam herred (fra 1821).

Diget D00.031.076 markerer skellet mellem nord-sydgående del matrikel nr. 18 og er oprettet som udparcellering af matriklen i perioden 1872-1941, og ses indtegnet på Original 2 matrikel-kort over Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (gyldigt 1872-1941) (se Billede 3).

Den vest-vendte del af diget har været en ejerlav-, sogneskels- og herredsgrænse mellem Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (tidligere Hundstrup sogn), Skam herred og Hasmark By ejerlav, Norup sogn og Lunds herred. Dette ses af Original 1 matrikel-kort og sognekort over områderne (se Billede 2 Udsnit fra Slots- og Kulturstyrelsens brev anno 14.10.2019: "Varsling af påbud vedr. ulovligt forhold på beskyttede diger." s. 14 og 15. Venstre).

Udsnit af Original 2 matrikel-kort

Over Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (gyldigt 1872-1941). Den nord-sydgående del af D00.31.076 er uparcelleret.

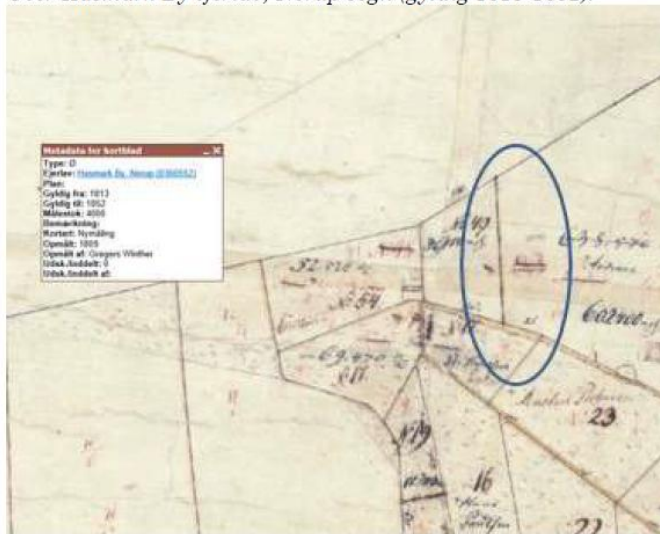

Billede 3 Udsnit fra Slots- og Kulturstyrelsens brev anno 14.10.2019: "Varsling af påbud vedr. ulovligt forhold på beskyttede diger." s. 14. Udsnit af Original 2 matrikelkort over Bårdesø By ejerlav, Krogsbølle sogn (gyldig 1872-1941).

Diget D00.031.058 markerer skellet mellem matrikel 49 og 23 og er oprettet ved udskiftningen af Hasmark By ejerlav, Norup sogn (se Billede 4).

Udsnit af Original 1 matrikel-kort

Over Hasmark By ejerlav, Norup sogn (gyldig 1813-1852).

Billede 4 Udsnit fra Slots- og Kulturstyrelsens brev anno 14.10.2019: "Varsling af påbud vedr. ulovligt forhold på beskyttede diger." s. 15. Udsnit af Original 1 matrikelkort over Hasmark By ejerlav, Norup Sogn (gyldig 1813-1852).

Sammen med de øvrige beskyttede diger i området, har digerne D00.031.058, D00.031.076 og D00.031.102 udgjort en tydelig del af udskiftningsmønsteret af ejerlavet Bårdesø By.

Lodsejers svar/redegørelse på lovliggørelse af nuværende forhold:

I ansøgningen om dispensation til lovliggørelse af nuværende forhold d. 3. oktober 2019 angiver du som begrundelsen, at du finder det uhensigtsmæssigt, at den eksisterende mark (16,23 ha) skal deles i 3 stykker, da det vil medføre øget tidsforbrug og dermed større klimabelastning. Digerne D00.031.102 og D00.031.058

erkender du, at have fjernet i 2007. Du oplyser, at diget D00.031.076 er blevet fjernet før du overtog pasningen af arealet. Overordnet påtager du dig ansvaret for alle de nævnte diger.

Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis ift. fjernelse eller delvis fjernelse af beskyttede diger

Efter museumslovens § 29 j, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i museumslovens § 29 a, stk. 1.

Med '*særlige tilfælde*' sigtes til så væsentlige samfundsmæssige interesser, at kommunen i den konkrete sag vil kunne tilsidesætte bevaringsinteresser, som beskyttelsen skal sikre.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, at hvis der er tale om et dige, som ud fra de tre parametre ikke har nogen eller ringe kulturhistorisk, biologisk og landskabelig bevaringsværdi, vil der i reglen kunne meddeles dispensation til at nedlægge diget. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets klare praksis, at et dige er bevaringsværdigt, hvis det har væsentlig værdi på bare ét af de tre parameter.

Det fremgår af fast praksis, at det ikke er tilstrækkeligt til at meddele dispensation, at der er påvist driftsmæssige, økonomiske eller rekreative interesser i, at et dige fjernes. Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis for dispensation til nedlæggelse af diger eller dele af diger i forbindelse med landbrugets drift er i overensstemmelse hermed yderst restriktiv, [læs mere på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside under Praksis for dispensation.](#)

Nordfyns Kommunes vurdering i sagen

Nordfyns Kommune var d. 12.12.2025 ude og besigtige området ved og omkring de fjernede diger. Af nedenstående billeder ses hvordan landskabet så ud i d. 12.12.2025 efter fjernelse af digerne på matrikel nr. 23a og 49b Hasmark By, Norup samt matrikel nr. 17d Bårdesø By, Krogsbølle.

Landskabet er et fladt landskab med anelse af diger med træbevoksning, i det fjerne (Billede 5 Venstre billede viser lokation i forhold til de fjernede diger. Højre side viser landskabet fra ståstedet..

Billede 5 Venstre billede viser lokation i forhold til de fjernede diger. Højre side viser landskabet fra ståstedet.

Ved besigtigelsen blev et eksisterende dige i nærheden besøgt og på denne lokation kunne det ses, hvordan digerne stikker op i det flade landskab. De fjernede diger, D00.031.058, D00.031.076 og D00.031.102 (sydlige del) lå i forlængelse af det besøgtede eksisterende dige.

Billede 6 viser nærliggende dige til de fjernede diger.

De fjernede diger havde en kulturhistorisk og landskabelig værdi, som gav struktur i landskabet.

Nordfyns Kommune har ikke kunne vurdere den aktuelle biologiske værdi for digerne, D00.031.058, D00.031.076 og D00.031.102 (sydlige del), da digerne er fjernet. Det anses, at de fjernede diger sandsynligvis har haft en biologisk værdi for dyr- og planter liv, da digerne agerer spredningskorridorer i et jordbrugslandskab, der er fragmenteret af marker.

I henhold til § 7 i bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende, som henviser til habitatbekendtgørelsens § 6 og § 11, skal kommunen i forbindelse med dispensation jf. Museumslovens § 29j, stk. 2 vurdere, om det ansøgte kan:

- Påvirke et Natura 2000-område væsentligt,
- Beskadige yngle- eller rasteområder for dyrearter, der er optaget på EF-habitatdirektivets bilag IV
- Beskadige plante og dyrearter, der er optaget på EF-habitatdirektivets bilag IV.

Diget lå i en afstand af ca. 2,9 km Natura 2000-området nr. 110, 'Odense Fjord'. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hjemmeside, <https://sgavmst.dk/natura-2000>.

På baggrund af både afstanden og karakteren af det ansøgte vurderes det ansøgte hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, at have påvirket de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Fjernelse af diget vurderes til ikke at have påvirket nr. 110, som er nærmeste Natura 2000-område, og heller ikke Natura 2000-områder, der ligger i større afstand fra diget.

For bilag IV arter har Nordfyns Kommune ikke oplysninger om forekomst af bilag IV-arter, hverken dyr eller planter, på eller ved diget i en radius på 5 km. Dog kan bilag IV-arter som forskellige arter af flagermus have et udbredelsesområde, der overlapper med arealet. Den store afstand samt arternes vandringsafstande og habitatpræferencer gør, at det vurderes, at nedlæggelsen af diget sandsynligvis ikke har påvirket bilag IV-arternes yngle- og rasteområder.

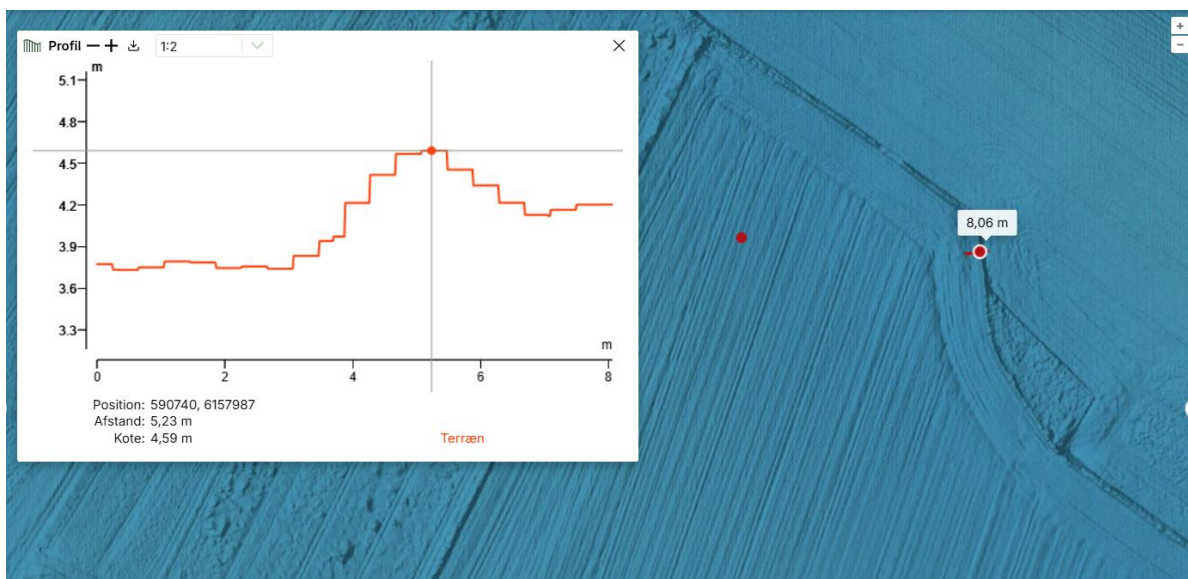
Erstatningsdigerne er følgende:

- 1) Nordlig forlængelse af dige nr. BD.020.151 (mellem matrikel 16s og 22q Hasmark By, Norup) med ca. 221 m.

Billede 8 viser opmåling af den nordlige forlængelse af diget BD.020.151, som hidtil er ubeskyttet. Matrikelnumrene er angivet med hvidt.

Ved besigtigelsen d. 12.12.2025 var den nordlige forlængelse af dige BD.020.151 mellem matrikel 16s og 22q, Hasmark By, Norup, en tydelig markering i landskabet (se Billede 8, Billede 9 og Billede 10). Som det ses af profilen på Billede 9, er der en markant højdeforskel mellem de to matrikler, afbrudt af digets forhøjning. Dertil er digets forløb i landskabet buet.

Billede 9 viser et terrænfoto over den nordlige forlængelse af dige BD.020.151 med tilhørende profil for det udvalgte punkt på diget.

Billede 10. Til venstre ses placeringen ved den nordlige forlængelse af det beskyttede dige BD.020.151. Til højre ses et foto fra placeringen.

Slots- og Kulturstyrelsen oplyser om digestrækningen (opmålt på Billede 8), at strækningen ses indtegnet som et skel på Original 1 matrikelkortet fra 1809 (se Billede 11). Af både Original 1 matrikelkortet fra 1809 (Billede 11) og orthofoto (Billede 8) ses det bugede forløb af diget, som indikerer, at det allerede har været etableret i landskabet længe inden udskiftningen. Slots- og Kulturstyrelsen formoder, at det er resterne af et gammelt vangeskelsdige, som har opdelt landsbyen Hasmarks jorde - måske siden den tidlige middelalder. Derfor er Slots- og Kulturstyrelsens vurdering, at diget har høj kulturhistorisk værdi også selvom det ikke længere er så markant i landskabet.

I størrelse svarer det til andre diget i området, så Slots- og Kulturstyrelsen vurderer ikke umiddelbart at der er nogen grund til at forhøje eller genoprette diget på den angivne strækning.

Billede 11: Til venstre ses Original 1 matrikelkort fra 1809. Den omtalte digestrækning er markeret med en ring. Til højre ses en forstørrelse af det relevante område, med angivelse af den omtalte digestrækning markeret med en ring.

De første ca. 100 m nordligt for det beskyttede dige, er bredt med beplantning, primært af birk, poppel, hvidtjørn og lærk. Der var yderligere ældre poppel træer sporadisk på digets nordlige 120 m. Som det ses af både billedet fra diget (Billede 10) og profilen af diget (Billede 9) er der tale om et bredt dige, hvilket øger den

biologiske værdi. Der er der stor mulighed for at der kan eksistere en forholdsvis upåvirket midterzone på diget uden eller med minimal, påvirkning fra de omgivne arealer. Grundet den høje alder, har mange arter haft tid til at indvandre og etablere sig på diget.

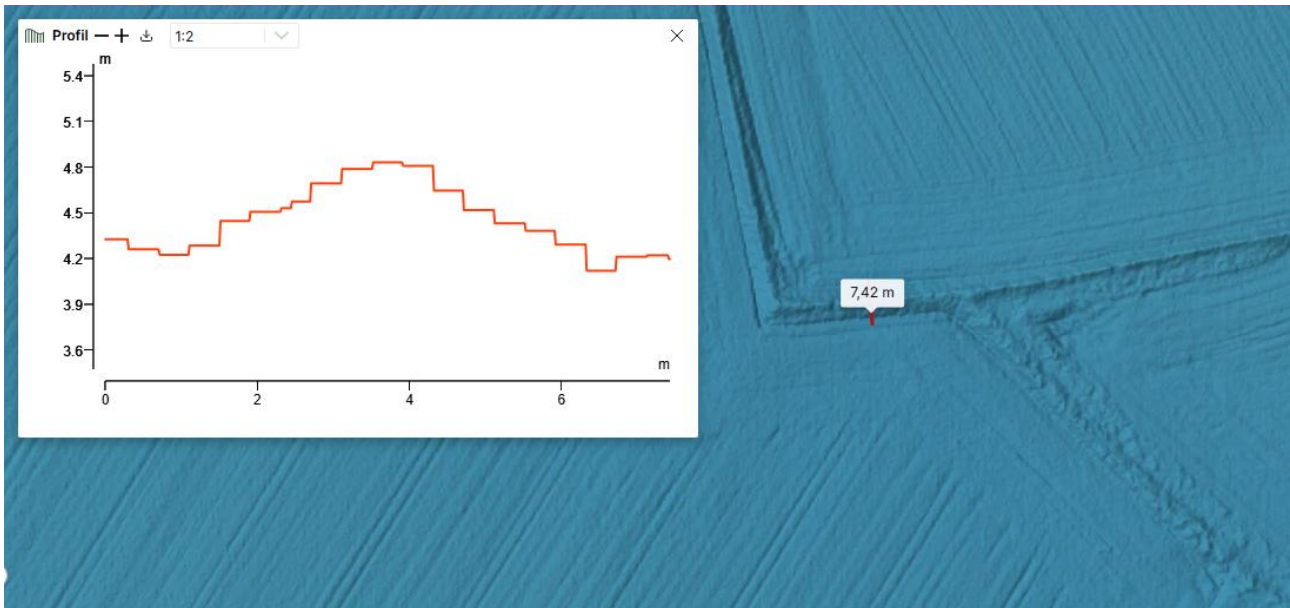
Der er altså tale om et meget gammelt dige, der kan spores tilbage tidsmæssigt til før udskiftningen og måske endda helt tilbage til middelalderen. Digets landskabelige værdi er høj med det brede og krogede forløb, så sammen med den allerede etablerede artsdiversitet og spredningskorridor fremstår diget af høj kulturhistorisk, landskabelig og biologisk værdi.

- 2) Østlig forlængelse af dige nr. BD.020.255 (mellem matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel 23a Hasmark By, Norup) ca. 34 m, som er ejerlavsdige. Yderlige forlængelse SØ (mellem matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup) med ca. 66 m. I alt ca. 100 m, som ses opmålt på Billede 12 viser opmåling af den østlige og sydøstlige forlængelse af diget BD.020.255, som hidtil er ubeskyttet. Matrikelnumrene er angivet med hvidt.

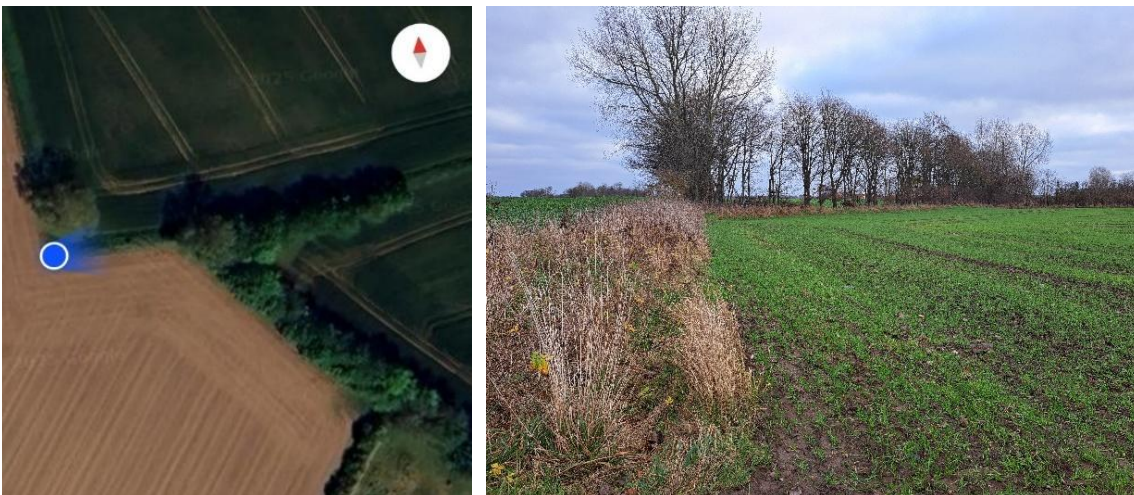

Billede 12 viser opmåling af den østlige og sydøstlige forlængelse af diget BD.020.255, som hidtil er ubeskyttet. Matrikelnumrene er angivet med hvidt.

Ved besigtigelse d. 12.12.2025 af dige BD.020.255 og den østlige og sydøstlige forlængelse var både den østlige forlængelse (mellem matrikel 19bm, Bårdesø By, Krogsbølle og 23a Hasmark By, Norup) og den sydøstlige forlængelse (mellem matrikel 16s og 23a, Hasmark By, Norup), en tydelig markering i landskabet og terrænet (se Billede 14 og Billede 16) med det krogede forløb. Dette ses også tydeligt af profilerne af diget på Billede 13 viser et terrænfoto over den østlige forlængelse af dige BD.020.255 med tilhørende profil for det udvalgte punkt på diget og Billede 15.

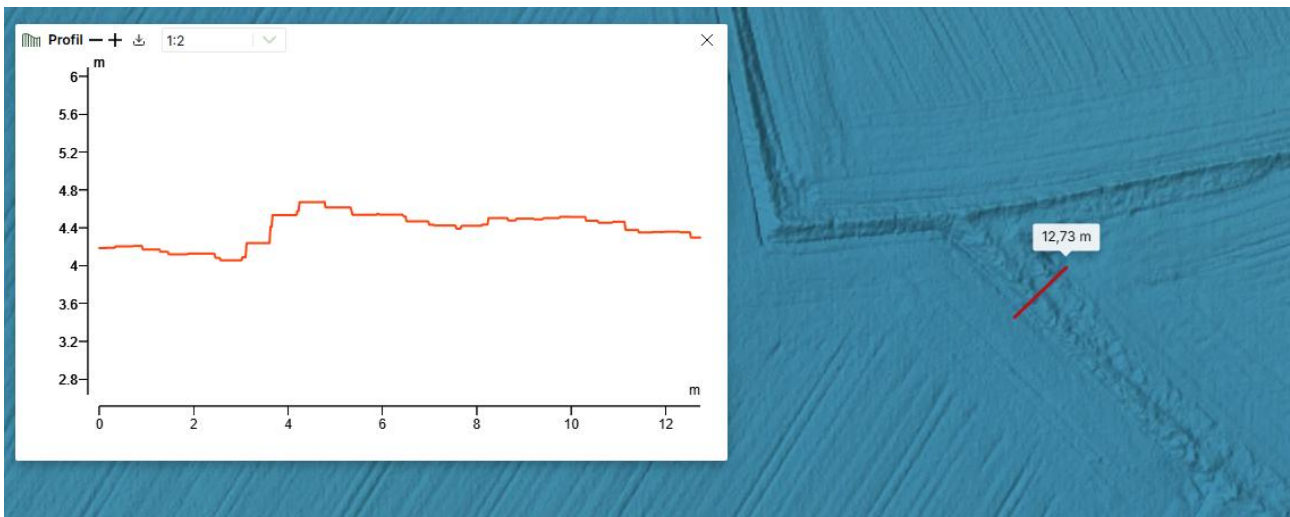

Billede 13 viser et terrænfoto over den østlige forlængelse af dige BD.020.255 med tilhørende profil for det udvalgte punkt på diget.

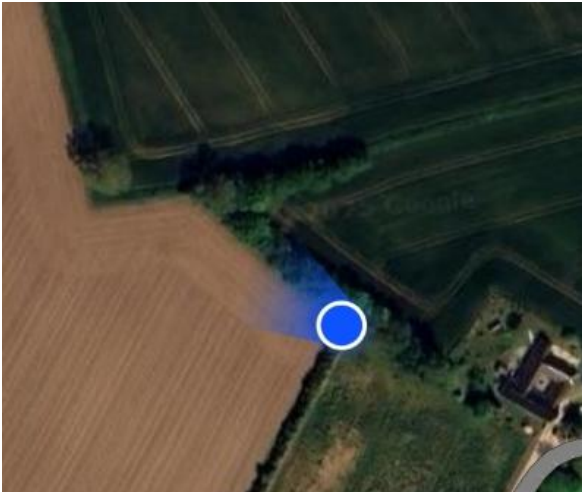

Billede 14 Til venstre ses placeringen ved den sydlige ende af diget BD.020.255, mod den østlige og sydøstlige forlængelse. Til højre ses et foto fra placeringen, hvor både den østlige og sydøstlige forlængelse ses.

Den biologiske værdi skønnes at være høj med reference til digets høje alder og bredde (Billede 13 og Billede 15). Digets bredde øger den biologiske værdi, da der kan eksistere en forholdsvis upåvirket midterzone på diget uden eller med minimal, påvirkning fra de omgivne arealer. Grundet den høje alder, har mange arter haft tid til at indvandre og etablere sig på diget.

Billede 15 viser et terrænfoto over den sydøstlige forlængelse af dige BD.020.255 med tilhørende profil for det udvalgte punkt på diget.

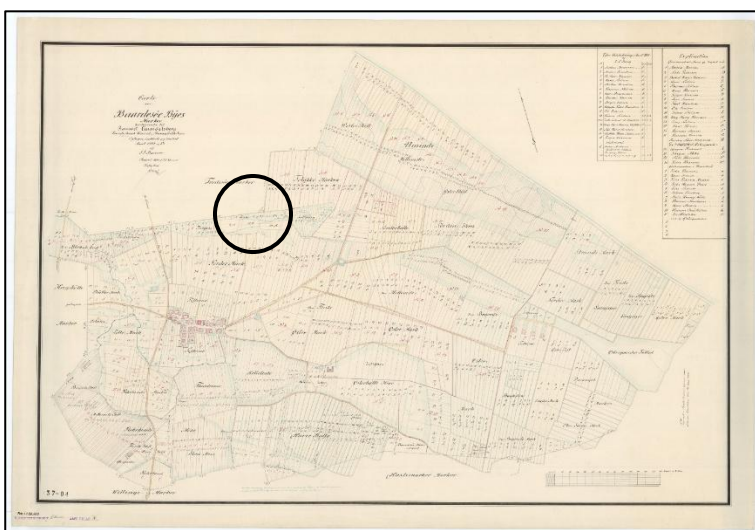

Billede 16 På billedet til venstre ses placeringen ved enden af diget BD.020.255, mod den sydøstlige og sydlige forlængelse. Til højre ses et foto fra placeringen, hvor både den sydøstlige og sydlige forlængelse ses.

Slot- og Kulturstyrelsen oplyser om strækningerne, at både den østlige og sydøstlige forlængelse af dige BD.020.255 er ejerlavs- og sogneskelsdiger, dog fra forskellige perioder. Det ses af original 2 kortet fra 1852-1892 (Billede 17), hvor strækningen opstår som følge af en udparcellering af matrikel 23. Det bugede forløb menes at skyldes, der har været et dige i forvejen. Dette understøttes af udskiftningskortet fra 1783 (se Billede 18), hvor ejerlavs- og sognegrænsen er blevet rettet til i forbindelse med udskiftningen. Altså markerer den syd-østlige forlængelse den gamle bugede ejerlavs-og sognegrænse, hvor den østlige forlængelse markerer den udrettede ejerlavs- og sognegrænse.

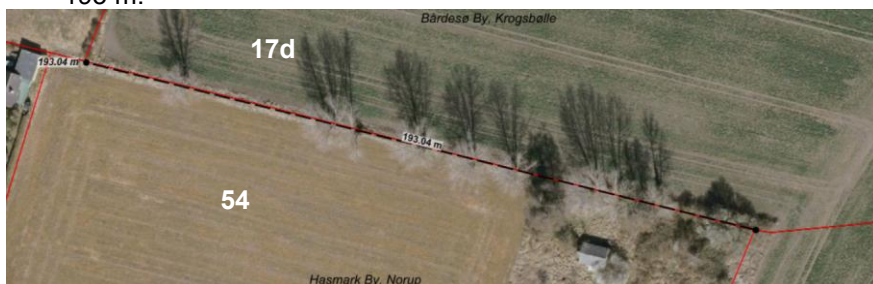
Billede 17 viser Original 2 kort fra 1852-1892 med forstørrelse af det relevante område, hvor strækningen opstår ved udparcellering af matrikel 23 Hasmark By, Norup. Ringen markerer digestrækningen, der er det potentielle erstatningsdige.

Billede 18 viser udskiftningskortet for Bårdesø By fra 1783, med forstørrelse af det relevante område. Ringen viser, hvor sogneskels- og ejerlavsgrensen er rettet ud (sammenlign med Originalkort 2 fra 1852-1892 på Billede 17).

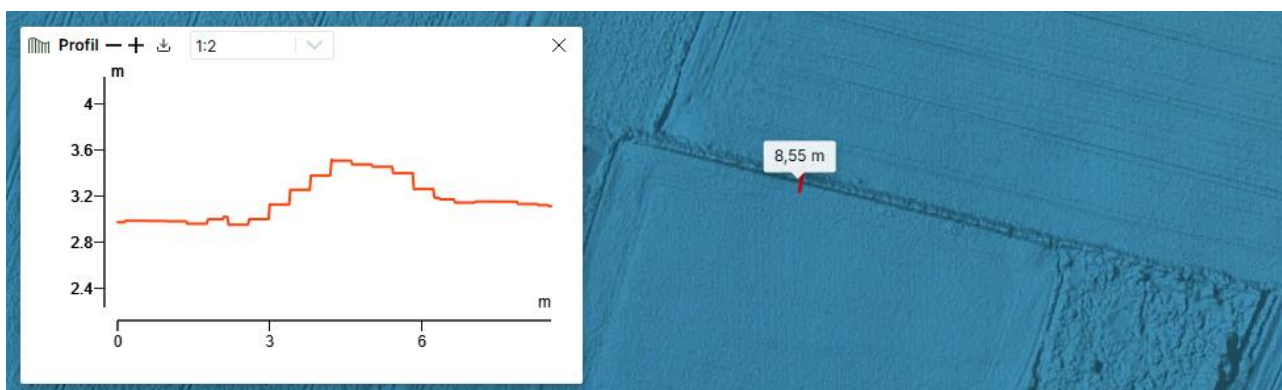
Dette dige har foruden en landskabelig værdi altså også en høj kulturhistorisk grundet funktionen som sogneskels- og ejerlavsdige med dateringen tilbage før udskiftningen. Dertil har det buede forløb også en stor betydning for den allerede etablerede artsdiversitet og spredningskorridor som medfører høj biologisk værdi.

3) Vest-østlig ejerlavsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle) ca. 193 m.

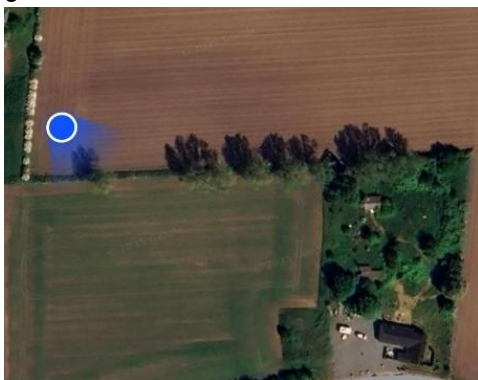
Billede 19 viser opmåling af det vest-østlige-ejerlavsdige, som hidtil er ubeskyttet. Matrikelnumrene er angivet med hvidt.

Som det ses af Billede 19 og Billede 21 er de ca. 193 m ejerlav- og sogneskelsdige tydelig markeret i landskabet med beplantning af diverse græsser og poppeltræer. Digets tværsnit viser en tydelig markering af diget mellem de to matrikler og sogne samt ejerlav (Billede 20).

Billede 20 viser et terrænfoto over det vest-østlige-ejerlavsdige, som hidtil er ubeskyttet.

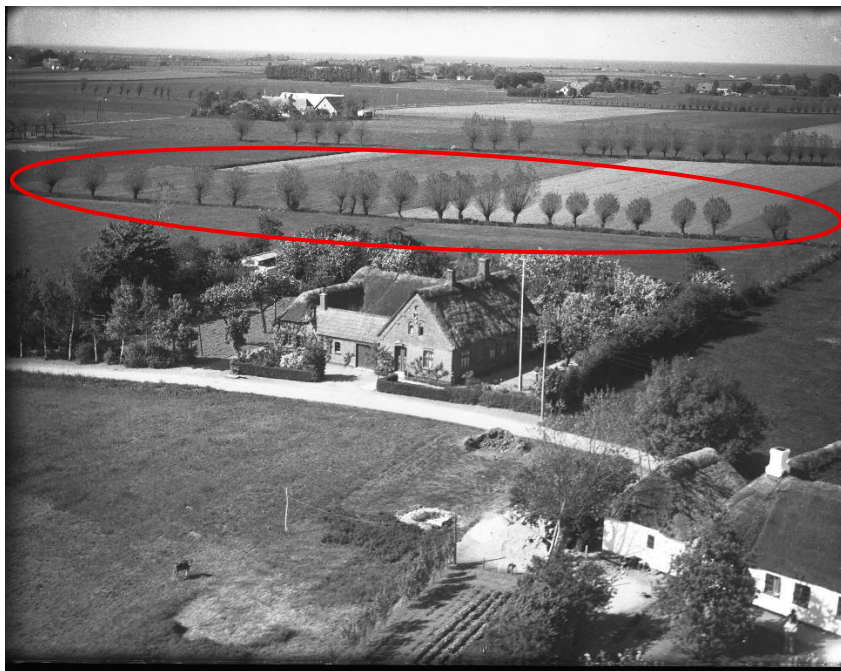
O

Billede 21 På billedet til venstre ses placeringen ved enden af det vest-østlige-ejerlavsdige, som er ubeskyttet. Til højre ses et foto af ejerlavsdiget, fra placeringen.

Om diget udtaler Slots- og Kulturstyrelsen, at det er en del af det udrettede ejerlavs- og sogneskelsdige, som opstod ved udskiftningen i årene 1783-1809.

Bepantningen på diget er en enkelt række poppeltræer, som er kendt som en egnskarakteristisk plante på digerne. Dette ses på ældre luft- og skråfotos fx på skråfotoet fra 1954 (Billede 22), hvor der står en jævn fordelt række træer på diget. Som det ses af Billede 23, er beplantningen ikke med jævne mellemrum længere, så Slots- og Kulturstyrelsen foreslår, at der rejses krav om genplantning. Alternativt at diget forhøjes, da det er sunket sammen over tid, som det også ses af profilen på Billede 20.

Billede 22 viser et skråfoto fra 1954 af området, hvor ejerlavs- og sogneskelsdiget mellem Hasmark, Norup og Bårdesø By, Krogsbølle ses i baggrunden (rød cirkel).

Billede 23 viser det nyeste skråfoto af ejerlavs- og sogneskelsdiget mellem matrikel nr. 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle (markeret med en rød cirkel).

Ejerlavs- og sogneskelsdiget mellem matriklen matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle på ca. 193 m er et markant skel mellem ejerlavene. Som et sogneskels- og ejerlavsdige fra udskiftningen er det både et kulturhistorisk dige. Med en bredde på ca. 3 meter (se profilen på Billede 20) er det et bredt dige, der sammen med de store poppeltræer udgør en landskabelig høj værdi. Den biologiske værdi skønnes at være høj med reference til digets høje alder og bredde (Billede 13 og Billede 15), da der kan eksistere en forholdsvis upåvirket midterzone på diget uden eller med minimal, påvirkning fra de omgivne arealer.

Afgørelse

Ansøger redegør for, at nuværende forhold bør lovliggøres, da en reetablering af de fjernede diger, er uhensigtsmæssigt, da den eksisterende mark (16,23 ha) så skal deles i 3 stykker. Dette vil medføre øget tidsforbrug og dermed større klimabelastning.

På baggrund af Slots- og Kulturstyrelsens vurdering, Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis og Nordfyns Kommunes besigtigelse har kommunen lagt til grund, at de fjernede diger har en kulturhistorisk og landskabelig værdi, hvilket er den overvejende grund til, at digerne er beskyttelsesværdige. Fjernelsen af digerne vurderes at have medført et tab af kulturhistoriske og landskabelige værdier, og at de økonomiske og driftsmæssige interesser for bevarelse af nuværende forhold ikke kan begrunde et sådant særligt tilfælde, at der kan meddeles dispensation i det foreliggende tilfælde.

Nordfyns Kommune vurderer, at der i sagen er særlige forhold, som kan begrunde en dispensation.

Nordfyns Kommune vurderer, at der er mulighed for at beskytte nogle eksisterende diger, som er af endnu højere kulturhistorisk, landskabelig og biologisk værdi. Dertil vil vilkårene for dispensationen medvirke til at en øget landskabelig og biologisk værdi.

Der er fjernet ca. 507 meter diger. Erstatningsdigerne, som beskyttes, er ca. 514 m diger med højere kulturhistorisk værdi.

Disse diger er både markante i landskabet og har med deres bredde en større artsrig grundet de har stået uberørte med gamle egnskarakteristiske arter af træer, som fx poppel.

Erstatningsdigerne er følgende (se Billede 7):

- 1) Nordlig forlængelse af dige nr. BD.020.151 (mellem matrikel 16s og 22q Hasmark By, Norup) med ca. 221 m.
- 2) Østlig forlængelse af dige nr. BD-020.255 (mellem matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel 23a Hasmark By, Norup) ca. 34 m, som er ejerlavsdige. Yderlige forlængelse SØ (mellem matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup) med ca. 66 m. I alt ca. 100 m.
- 3) Vest-østlige ejerlavs- og sogneskelsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle) ca. 193 m.

Der er tale om et gammelt vangelskelsdige, som vil være en nordlig forlængelse af dige nr. BD.020.151 (mellem matrikel 16s og 22q Hasmark By, Norup). Det kan dateres tilbage til før udskiftningen i 1783-1809, måske helt tilbage til middelalderen (se Billede 8 viser opmåling af den nordlige forlængelse af diget BD.020.151, som hidtil er ubeskyttet. Matrikelnumrene er angivet med hvidt..

Ved at beskytte 34 m digestrækning i østlig forlængelse af dige nr. BD.020.255 (mellem matrikel 19bm Bårdesø By, Krogsbølle og matrikel 23a Hasmark By, Norup) og derfra yderligere ca. 66 m sydøstlig forlængelse (mellem matrikel 23a og 16s Hasmark By, Norup), som det ses af Billede 12), vil et kulturhistorisk tilbageværende stykke dige af høj værdi være beskyttet. Helt præcist et stykke bugtet ejerlavs- og sogneskelsdige fra før udskiftningen (udparcelleringsskel som ses på original 2 kortet fra 1852-1892 (Billede 17), som er placeret efter et endnu ældre skel), hvilket er den sydøstlige digestrækning. Dertil den østlige forlængelse, som er et stykke af den udrettede ejerlavs- og sognegrænse.

Det ca. 193 m vest-østlige ejerlavs- og sogneskelsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle) er ligeledes en del af det udrettede ejerlavs- og sogneskelsdige fra udskiftningen.

Beplantningen på diget er sparsomt, så der sættes vilkåret for dispensationen, om at der plantes 6 poppeltræer (max 5 år gamle) på det vest-østlige ejerlavsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle). Omtrentlig placeringen med tilhørende koordinater, ses på Billede 24. Alle 6 poppeltræer skal være plantet senest d. 01.11.2026. Dette er ansøger, Søren Dyssemark Knudsens ansvar, som også afholder udgifterne dertil.

Billede 24 viser opmåling af eksisterende poppeltræer og 6 nyplantede poppeltræer (røde markeringer) med tilhørende koordinater.

Videre forløb

Hvis der ikke er klaget over afslaget inden klagefristens vil sagen blive overgivet til Slots- og Kulturstyrelsen. Du bedes orientere Slots- og Kulturstyrelsen med kopi til Nordfyns Kommune, når de 6 poppeltræer er plantet på det vest-østlige ejerlavsdige (mellem matrikel 54 Hasmark By, Norup og 17d Bårdesø By, Krogsbølle), se Billede 24 viser opmåling af eksisterende poppeltræer og 6 nyplantede poppeltræer (røde markeringer) med tilhørende koordinater..

Lovgivning

Museumsloven. Se gældende udgave på retsinformation.dk.

Bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende. Se gældende udgave på retsinformation.dk.

Databeskyttelse

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her: [Databeskyttelse - Nordfyns Kommune](#)

Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på [Klageportalen - Nævnenes Hus](#), eller på www.borger.dk og www.virk.dk, søg efter "klageportalen". Du skal logge på med MitID.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. En klage skal derfor være modtaget senest onsdag den **26. maj 2026**.

Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Nordfyns Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal betales et gebyr på kr. 900 for private. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort på Klageportalen. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales hvis du får medhold i klagen.

Du kan læse mere om klagens behandling på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser klagen, hvis den sendes uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom via e-mail nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Nordfyns kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Må tilladelse udnyttes, hvis jeg klager?

En rettidig klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at tilladelse eller godkendelse ikke må udnyttes, førend klagefristen udløbet, eller, hvis der er klaget over afgørelsen, før Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse foreligger.

Hvis dispensationen ikke udnyttes inden 3 år, bortfalder den.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Nordfyns Kommunes hjemmeside www.nordfynskommune.dk senest d. 28.04.2026.

Kopi af afgørelsen er ligeledes sendt til de følgende organisationer og myndigheder som er klageberettiget:

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Danmarks Naturfredningsforening, nordfyn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, nordfyn@dof.dk

Botanisk Forening Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk

Friluftsrådet Fyn-nord, fynnord@friluftsraadet.dk

Odense Museum, museum@odense.dk

Venlig hilsen

Maria-Louise B. Mortensen

Biolog - Naturmedarbejder
Direkte tlf. 21 56 54 37
mmorte@nordfynskommune.dk

Bilag 1) Potentielle erstatningsdiger

Oversigtskortet over diger og evt. erstatningsdiger i området. De røde streger er de fjernede diger, de orange streger er beskyttede diger og de andre farvede streger er forslag til erstatningsdiger. Den mørkeblå og grønne strækning blev nævnt som mulige erstatningsdiger.

Bilag 2) Potentielle erstatningsdiger

Slots- og Kulturstyrelsens opmåling af potentielle erstatningsdiger i mail d. 04.05.2022: sogneskels- og ejerlavsdige, hvoraf ca. 120 m er genetablering af de fjernede diger, D00.031.076 (vest-østlig del) og D00.031.102 (vest-østlig del). Dertil et erstatningsdiger ca. 181 m langt, som vestlig forlængelse af dige D00.031.102.